

Helsinški Parlament Građana (hCa) Tuzla
Helsinki Citizens' Assembly (hCa) Tuzla
Omladinski resursni centar Tuzla
Youth Resource Center Tuzla
Hadži Bakirbega Tuzlića 1, 75000 Tuzla,
Bosna i Hercegovina
Tel/fax: ++387 35 258 077
e-mail: hcatuzla@bih.net.ba, orctuzla@bih.net.ba
www.omladina-bih.net

HRONIKA 10

MIGRANTI – IZBJEGLICE I BiH

Tokom 2015. godine, stotine hiljada izbjeglica iz Sirije, Libije, Avganistana, Iraka... svaki dan se kreću prema Evropskoj uniji. Njihova glavna ruta je preko Balkana, najviše preko Makedonije, Srbije i Hrvatske. Hiljade i hiljade muškaraca, žena i djece krenuli su na razne načine, i kopnom i morem, da se domognu teritorija Evropskih zemalja. Njihove krajnje destinacije su zemlje poput Njemačke, Austrije, Skandinavskih zemalja, pa čak i Francuske, Španije, a dosta njih želi da dođe do Velike Britanije.

Izbjeglice, kojih je svaki dan sve više i više, u Makedoniji i Srbiji se uglavnom zadržavaju dan ili dva, a onda pokušavaju preko Mađarske ili Hrvatske i Slovenije ići dalje ka Evropskoj uniji. Zbog velikog priliva izbjeglica, ali i nepripremljenosti balkanskih zemalja na njihov prihvati i tranzit, u posljednjih nekoliko mjeseci izbio je dosta varnica, kriza, pa čak i zatvaranja granica među državama.

Bosna i Hercegovina se još uvijek ne nalazi na tom tranzitu, ali izbjeglička kriza koja se iz dana u dan usložnjava, sve više i više utiče na stanje sigurnosti u našoj zemlji. Prije svega – tu se nalazi pitanje protjerivanja bosanskohercegovačkih tražitelja azila iz Njemačke.¹ Tu je naravno i konstantna prijetnja jačanju islamskog terorizma u BiH, o čemu smo već pisali u našoj prošloj hronici. Sve ove tenzije, zajedno sa alarmantnim političkim, ekonomskim i socijalnim stanjem u Bosni i Hercegovini, državi koja se 20 godina nakon rata još uvijek nalazi u dubokoj krizi, pogoduje razvoju nesigurnosti među njenim građanima.

U ovoj hronici bavićemo se ponajviše uticajem izbjegličke krize na stanje ljudske sigurnosti u BiH. Osim podataka koje smo prikupili iz raznih medija, tokom priprema ove hronike razgovarali smo i sa: **Slobodanom Popovićem**, političarom iz Banja Luke, **Nermanom Begagić**, spisateljicom iz Francuske i BiH, **Kenanom Idrizovićem**, dipl. pravnikom iz Tuzle i **Emirom Selimagićem**, studentom prava iz Tuzle.

¹ „Njemačka planira protjerati 94.000 tražitelja azila s Balkana i zabraniti im ponovni ulazak u Njemačku, najavio je predsjednik Saveznog ureda za migracije i izbjeglice (BAMF) Manfred Schmidt u intervjuu za Die Welt.“

IZBJEGLIČKA KRIZA NA BALKANU

Iz Sirije, iz koje je najveći broj izbjeglica koji prolaze "balkanskom rutom", u razdoblju od 2011. do danas, ukupno je izbjeglo nešto više od četiri miliona ljudi. Prema podacima UNHCR-a, 2,2 milijuna Sirijaca nalazi se u Egiptu, Iraku, Jordanu i Libanonu, 1,8 milijuna ih je u Turskoj, dok ih je 24 hiljade u Libiji. U razdoblju od aprila 2011. do jula 2015. azil u zemljama Evrope zatražilo je

348 hiljada Sirijaca. Čak 47 posto izbjeglica iz Sirije azil je zatražilo u Njemačkoj i Švedskoj, 33 posto u Srbiji, Mađarskoj, Austriji, Bugarskoj i Nizozemskoj, a 20 posto u ostalim zemljama.²

Razloge za ove migracijske talase izbjeglica možemo tražiti na raznim stranama, ali osnovni su politički i ekonomski razlozi.

Usljed građanskog rata u Siriji koji se već godinama vodi između pobunjeničkih snaga i snaga odanih predsjedniku Sirije Bašar Al-Asada i njegove vladajuće stranke BAAS i kojem se, realno, i ne vidi kraj u Siriji je došlo do totalnog ekonomskog kraha a samim time i do velikog porasta siromaštva i broja ljudi koji su izgubili sve što su imali. Usljed ratnih dejstava došlo je do ogromne, skoro totalne devastacije gradova i sela Sirije, a samim time je i ekstremno povećan broj ljudi bez bilo kakvih materijalnih i drugih sredstava. Na sve to pojavili su se i pripadnici ISIL-a³, pripadnici Islamske države koji vrše teror nad svim onima koji nisu na njihovoj strani i ne razmišljaju kao oni.

Migracije stanovništva ovih arapskih zemalja su već dobro zahvatile Evropske unije, i trenutno se najveći broj migranata nalazi na Balkanu i u zemljama bivše Jugoslavije.

Kako ove migracije arapskog stanovništva utiču na cjelokupnu situaciju u BiH i na zemlje u njenom okruženju, još nije vidljivo, mada se neki odgovori već naziru i moguće je da se otkriju.

UTICAJ MIGRACIJE ARAPSKOG STANOVNIŠTVA U EUROPU NA BIH I SIGURNOSNA SITUACIJA U BIH?

„Očito je da je cilj izbjeglica Evropa, ali onaj njen najrazvijeniji dio. Njih očito ne interesuju zemlje kao što je Srbija, Mađarska, Hrvatska, pa čak ni Slovenija. BiH im nije na ruti, tako da je trenutno van zone interesa. Problem koji će se realno pojaviti biće kad Njemačka, Francuska, Engleska i Skandinavske zemlje zatvore svoje granice, pa izbjeglice budu morale birati ili nazad odakle su došli ili bilo gdje. To je realna opasnost da i BiH postane zona interesa. Što se tiče sigurnosti u BiH, ona neće biti ugrožena od izbjeglica, jer se u većini slučajeva radi o iznadprosječno obrazovanim ljudima, porodicama sa djecom. Takvi ne mogu biti opasni sa bezbjednosnog stanovišta. Problem sigurno mogu biti pojedinci koji će biti SPAVAČI u masi nesrećnika i čekati priliku da se povežu sa onima koji su već unutra od ranije. To je ozbiljan problem koji sa sobom nosi izbjeglička kriza ne samo za BiH, nego i za druge zemlje. Problem dobijanja azila za građane BiH u zemljama EU je već duže vrijeme ozbiljan problem, a sa

²<http://www.index.hr/vijesti/clanak/pogledajte-koje-su-zemlje-primile-najvise-izbjeglica-iz-sirije/837701.aspx>

³ *Islamska Država* (arap. دولة الإسلامية; do 2014. poznata kao *Islamska Država Iraka i Levanta* ili *Islamska Država Iraka i Sirije* – izvor Wikipedia

izbjegličkom krizom se posebno komplikuje. Njemačka je već najavila povratak oko 97.000 potencijalnih azilanata sa Balkana, uglavnom Albanaca sa Kosova i jedan broj građana BiH i susjednih zemlja, uglavnom Roma. Kako bude jačala izbjeglička kriza, Evropa će morati napraviti mjesto onim koji dolaze sa ratom ugroženih područja i dati im prednost nad onima koji nemaju za vratom problem rata. Ono što je sigurno je proces prijema izbjeglica. Evropi, prije svega Njemačkoj ti migranti trebaju kao biološki, obrazovni, radni i svaki drugi potencijal, tu se ništa bitno neće promijeniti. Neki analitičari već sad veliki dio izbjegličke populacije posmatraju kao nešto što će dugoročno popraviti demografsku sliku, jer se najčešće radi o mlađim i porodičnim ljudima.“ (**Slobodan Popović – političar Banja Luka**)

„Iako se još uvijek zvanično većina zemalja u Evropi izjašnjava kao sekularne, ostaje da su ukorijenjene u katoličkoj kulturi, pa stoga dolazak ljudi koji nose islamsku kulturu smeta mnoge. Nije to priliv izbjeglica koji razvijeni dio Evrope ne može primiti, to je naježda ljudi koji mogu narušiti na duže vrijeme jedan podnošljiv religijski ekvilibrij, u kome je kršćanstvo dominantno. Ne vidim uopšte da je BiH ovim dotaknuta, osim što možda može imati malo manje mjesta u nekim razmatranjima. Mnogo smo sebi veću medvjedu uslugu učinili u odnosu na Evropu vežući se sa Rusima ... Inače mi sebi sa Balkana u svim izvještajima dajemo mnogo veći značaj za Evropu i zbivanja nego što uopšte imamo.“ (**Nermana Begagić-spisateljica-BiH, Francuska**)

„BiH je država ograničenog suvereniteta, sa oktroisanim Ustavom⁴, koji je kao takav aneks međunarodnog sporazuma kojeg kolokvijalno nazivamo 'Dejtonom'. Uz legalne organe vlasti, koji su između ostalog zadužene i za pitanje sigurnosti, tu je i Vijeće za implementaciju mira koje putem Visokog predstavnika u BiH direktno interveniše u pitanja od najvišeg značaja za stabilnost BiH. Suštinski, situacija sa migrantima koji prolaze kroz zemlje Balkana nema neke opasnosti po BiH u smislu sigurnosti, ali u psihološkom smislu, u situaciji kada ne postoji strategija i javno-proklamovani princip odnosa na unutrašnjoj političkoj sceni, svaki razvoj situacije po ovom pitanju moguće je bude iskorišten za daljnje destabiliziranje države u svim njenim aspektima.“ (**Kenan Idrizović-pravnik, Tuzla**)

⁴ **Oktroisani ili oktroirani ustav je naziv za ustav koji je donesen "odozgo", odnosno ukazom ili sličnom odlukom izvršne vlasti, odnosno bez konzultacija ili ikakvog sudjelovanja nižih organa ili predstavnika podanika/građana na koje bi se njegove odredbe trebale primjenjivati. Oktroirani ustavi su karakteristični za aposlutne monarhije (koje se njegovim donošenjem transformiraju u ustavne monarhije), diktature, odnosno države koje se nalaze pod stranom vojnom okupacijom ili međunarodnom upravom – izvor: https://sh.wikipedia.org/wiki/Oktroisani_ustav**

KAKO SE MIGRACIJSKA KRIZA MOŽE ODRAZITI NA STANOVNIŠTVO BIH I NJIHOVO TRAŽENJE AZILA ILI POSLOVA U ZEMLJAMA KOJE SU INTERESANTNE I ARAPSKIM MIGRANTIMA?

„Veliki broj zemalja je pojačao kontrolu na azilante - ne zbog njih - nego svojih unutrašnjih problema, rasta nezaposlenosti i ekonomskih kriza. Balkancu (Bosancu ni ostalima) niko nikakvo mjesto ne oduzima. Niko takvo mjesto osigurano i nema.“ (**Nermana Begagić, spisateljica**)

„Jasno da će određen broj državljana pokušati iskoristiti situaciju kako bi zatražili azil u nekoj od zemalja članica EU. Isto tako je činjenica da danas više nego prije to neće pasti na plodno tle, zato jer je svaki zahtjev takvog tipa udar na socijalne budžete tih zemalja i kao takav, a u situaciji kada izbjeglice iz Sirije i Bliskog istoka masovno nadiru, neće biti toplo primljen.“ (**Kenan Idrizović, pravnik**)

Činjenica je da Sirijci napuštaju Siriju već punih pet godina, otkako je rat izbio. I nisu se odvažili u svih ovih pet godina na masovnu seobu prema Evropi. Većinu ovog vremena proveli su u teškim uvjetima, u kampovima za izbjeglice u Jordanu, Libanonu i Turskoj. Znatno dio prešao ih je i u Irak, a dio je stigao u Egipat.

Drugim riječima, veliku izbjegličku krizu koju upravo sada pratimo i na teritoriji Hrvatske, stanovnici Libana, Jordana i Turske prate svakodnevno već pet godina.

Jesu li se tamošnji kapaciteti do te mjere popunili da ljudi sada više stvarno nemaju gdje, pa moraju krenuti putem Evrope? Vjerovatno je i to jedan od razloga, ali to nije glavni razlog.

Da izbjeglice zaista imaju ideju ući u Evropu u trenutku kada im se zemlja nađe u ratu, onda bi ih hrvatska policija u Tovarniku registrovala svakodnevno već više od 10 godina, odnosno otkako je SAD izveo invazije na Irak i Afganistan. Ali, to se tada nije dogodilo, zašto onda sada jest?

Val migranata prema Evropi naglo je eskalirao ovog ljeta. Hiljade njih dolaze, svakog dana. Zašto sada dolaze?

Dolaze jer su pozvani⁵

Zavisi koga se pita. Ako pitamo samo migrante, oni će nam često reći kako su donijeli odluku baš sada na temelju vlastite prosudbe, ili da je slučajnost da ih baš sada toliko dolazi.

Jedna Sirijka, koja je pješice prelazila prostor sjeverne Srbije sa svoje četvero djece, rekla je u razgovoru za list TIME kako je njen suprug zatvoren od strane sirijskih vlasti, te kako se odlučila krenuti prema Evropi tek nakon što joj je on rekao da izgleda kako nema šanse da će biti pušten iz zatvora. Jedan mladi Avganistanac, zatečen na grčkom otoku Lesbosu, rekao je

⁵ Izvor: (<http://www.advance.hr/vijesti/razumijevanje-tragicne-izbjeglicke-krize-i-odgovori-na-2-kljucna-pitanja-zasto-stizu-mahom-mladi-muskarci-i-zasto-tek-sada-ako-rat-u-siriji-traje-jos-od-2011>).

kako je krenuo na put tek nakon što je njegova obitelj uspjela, nakon više mjeseci, prikupiti dovoljno novca za njegovo putovanje.

Sve su to individualne priče, ali postoji i jedna kolektivna. Postoji činjenica koja je migrante i izbjeglice ovoga ljeta privukla Evropi poput magneta, a odgovorni za privlačenje tog talasa nalaze se u Berlinu. Naime, njemačka Vlada je početkom prošlog mjeseca poručila kako će primiti sve Sirijce koji zatraže u Njemačkoj azil, bez obzira na koji način stigli do teritorija Njemačke.

To je jedna itekako dobra ponuda za ljude koji su do sada godine rata proveli ili u strahotama Sirije ili po često podjednako strašnim izbjegličkim kampovima Turske, Libana i Jordana.

KOJI JE GLOBALNI UTICAJ IZBJEGLICA NA EVROPU ?

„Ono što je najinteresantnije je da Evropa pokušava da problem riješi eliminisanjem posljedica, a ne uzroka. Nakon globalizacije slijedilo je rušenje režima u Iraku, Libiji, Siriji zbog kontrole tokova nafte i plina, u čemu ključnu ulogu igra „UJKA SAM“ –SAD. Ljudi koji se analitički i pošteno bave problemom Arapskog proljeća, već duže vremena ukazuju na ovu činjenicu, ali je očito da *imperijalističko-fašistoidni lobi* sa centralom u Americi uspijeva medijski blokirati ovakva razmišljanja. Kada se konačno shvati ko je i šta je u pozadini izbjegličke priče, njeno rješenje sigurno neće biti migracija ljudi od zla i nesreće, nego uklanjanje uzroka i uspostavljanje normalnog stanja da ljudi mogu živjeti normalno u vlastitoj državi. Kada će to biti, teško je prognozirati, ali maske padaju. Ne mogu se više pričom o “*nedemokratskim*” režimima koje treba srušiti sakriti *zle i imperijalističko-fašistoidne* namjere velikih korporacija, čije želje počivaju na devizi, „*Dolar iznad svega i Dolar ispred svega*“. Kad zavlada ta filozofija dozvoljeno je sve: rat, ubijanje, protjerivanje, otimanje, prevare, zavjere... Kad cilj opravdava sredstvo, onda za razum, moral, poštenje, civilizaciju, ljude nema mjesta.“ (**Slobodan Popović, političar, Banja Luka**)

„Globalni utjecaj izbjeglica na Evropu je mnogo manji i mnogo manje poguban od utjecaja pojedinih evropskih zemalja i SAD-a na zemlje iz kojih izbjeglice dolaze. Haos, terorizam i ratovi, zbog kojih izbjeglice napuštaju svoje domove, direktna su posljedica različitih intervencija Zapada u arapskim zemljama (agresija na Irak, intervencija u Libiji, naoružavanje ISIL-a u Siriji itd.)“ (**Emir Selimagić, student prava, Tuzla**)

„Po meni, uz svu tugu zbog ovoga što se dešava ljudima, postoji politički i dobra strana (u političkim konstatacijama se moraju isključiti osjećaji): Svijet je povezan komunikacijama, povezan trgovinom, povezan po interesnim zonama i tržištima. Ali, postoji jedna nemoralna više neodrživa pretpostavka: Radićemo vam šta hoćemo a vi ostanite kod sebe (kao nekada u doba kolonijalizma u Africi). Danas čovjek pod opresijom ne ostaje više kod sebe! Ide onima i tamo gdje im je sigurnije i bolje. I često čak onima koji su mu radili o glavi! I to u glavama gospodara rata i mira mora da nešto mijenja.“ (**Nermana Begagić, spisateljica, Francuska-BiH**)

„Uticaj izbjeglica na Evropu je primarno psihološke prirode. Broj od 600.000 izbjeglica, respektujući da su svi muslimanske vjeroispovijesti, neće značajno promijeniti demografsku strukturu Evrope. Pitanje izbjeglica je primarno pitanje prekomponovanja ukupnih odnosa u svijetu, individualne i kolektivne odgovornosti i spremnosti Evrope da se odredi spram dešavanja na Bliskom istoku, ali i drugim dijelovima svijeta. Kada je rat u BiH bjesnio, Evropa se mlako ponijela i osim prihvatanja izbjeglica, nije zauzela aktivniju ulogu u stabiliziranju situacije na Balkanu. Sa Bliskim istokom je moguće sličan scenario, sa izuzetkom činjenice da Bliski istok moguće generiše znatno veći broj izbjeglica koje dugoročno mogu imati uticaja na ono što Evropa danas jeste, želi da jeste ili aspirira da bude. Zato i tvrdim da je 'problem' izbjeglica i kako se Evropa bude prema njemu ponijela, primarno psihološko pitanje, čiji efekti će obilježiti novu epohu.“ (**Kenan Idrizović, pravnik, Tuzla**).

Čitava ova izbjeglička kriza već dobro utiče i na međunarodne odnose država Evrope. Tenzije, i to loše i negativne povećavaju se svakoga dana, sa svih strana. Naročito je napeto u odnosima Srbije i Mađarske, kao i Srbije i Hrvatske, a nije ništa napetije i u odnosima Slovenije i Hrvatske.

Kao posljedica izbjegličke krize, odnosi između Zagreba i Beograda još jednom su u kritičnoj fazi. Tenzije nisu spuštene ni nakon razgovora dvojice premijera **Aleksandra Vučića** i **Zorana Milanovića**. U međuvremenu njihovi ministri nastavljaju da se međusobno optužuju ko je kriv za nastalu situaciju.

Dvojica premijera su napokon razgovorala o izbjegličkoj krizi, kako je jedan od njih rekao, "intenzivno i sadržajno", ali to nije promijenilo situaciju. Nije prvi put da lete varnice na liniji Beograd – Zagreb, ali se ovoga puta potpuno neočekivano to dogodilo zbog izbjegličkog talasa koji se preko Srbije, Hrvatske, Mađarske kreće ka zemljama Zapadne Evrope. Hrvatski zvaničnici optužuju Srbiju da ima "dogovor sa Mađarskom" i da organizovano šalje izbeglice u Hrvatsku, što u Beogradu odbacuju.⁶

Ono što mi možemo očekivati u BiH, a sve u vezi izbjegličke krize, je jak uticaj krize na ekonomske i trgovinske odnose u BiH sa zemljama u okruženju kao i u Evropi. BiH kao središnja Balkanska zemlja jednostavno mora biti na vjetrometini svih odnosa i neodnosa naših susjeda, i mada BiH nije interesantna destinacija (barem trenutno) za izbeglice, odnosi naših susjeda spram izbjegličke krize imaju direktan uticaj na ekonomiju BiH.

Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirko Šarović rekao je da će BiH sigurno trpjeti posljedice zbog trenutne situacije na granici između Srbije i Hrvatske, te istakao da je trenutno najveći problem otežan protok robe. Navodeći da će zbog takve situacije biti opterećeni granični prelazi Rača, Pavlovića most i Gradiška, Šarović je istakao da je zatraženo od Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) BiH da se uvede dodatna smjena, a od

⁶ Izvor (<http://www.slobodnaevropa.org/content/izbeglicka-kriza-kroz-prizmu-srpsko-hrvatskih-zategnutosti/27264997.html>).

Kancelarije za veterinarstvo BiH se traži pojačano dežurstvo. Šarović je dodao da nema podataka o eventualnom prilivu migranata u BiH i da o tom pitanju brine posebno formiran koordinacioni odbor. "Nemamo još nagovještaja o prelasku migranata u BiH, ali trenutno trpimo posljedice zbog blokada granice Srbije i Hrvatske. Kolika je šteta, u ovom trenutku ne možemo da kažemo, ali sigurno je da će je biti", rekao je Šarović novinarima u Bijeljini. Šarović kaže da je u svakodnevnom kontaktu sa kolegama iz Srbije i Hrvatske, te da će obaviti konsultacije sa kolegama u Srbiji. On je istakao da će BiH nastojati da pomogne da granični prelazi budu "dovoljno protočni", da se ne stvaraju gužve, posebno vodeći računa o robi i hrani životinjskog porijekla. Šarović je napomenuo da je imao sastanak sa predstavnicima Granične policije BiH i UIO BiH na kojem je razgovarano o trenutnoj situaciji "koja juče nije bila tako dramatična, ali je danas sasvim drugačija". "Djelovaćemo tako da na granici bude koliko-toliko nesmetan protok robe i ljudi. Na licu mjesta ću se u to uvjeriti na najfrekventnijem prelazu Rača, koji je trenutno i najranjiviji za nesmetan prolaz robe i ljudi", rekao je Šarović.⁷

Isto tako na testiranju će biti i entitetski odnosi unutar BiH, koji su ionako dobrano narušeni u zadnjih godinu dana, usljed političkih promjena, i promjene uticaja na političku stvarnost dosadašnjih lidera i lidera koji imaju namjeru na sljedećim izborima da preuzmu vlast na entitetskim i državnim nivoima.

Predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik izjavio je da migranti kroz BiH, odnosno Srpsku, mogu da prolaze samo pod uslovom da je riješen stav EU o tome kako će što prije napustiti teritoriju BiH. Dodik je istakao da bi bilo kakva koncentracija migranata u BiH značajno destabilizovala ne samo ekonomsku i socijalnu, već i političku situaciju. On je pojedinim predstavnicima zajedničkih institucija na nivou BiH, koji pozivaju migrante da dođu u BiH,

⁷ Izvor: <http://tuzla.danas.info/2015/09/24/sarovic-i-bih-ce-trpjeti-posljedice-zbog-situacije-srbija-rh/>

poručio da razmisle o tim pozivima, te istakao da RS ne namjerava da čini bilo šta na svoju štetu prilikom rješavanja problema migranata. – Nismo to izazvali, nismo tome ni doprinijeli, ne smetamo ničemu i nemamo namjeru da izdvajamo bilo kakve fondove u tom pogledu. Naši fondovi nisu toliko bogati kao neki u zapadnoj Evropi, da bi mogli da održavaju stotine ili desetine hiljada ljudi - rekao je Dodik novinarima u Banjoj Luci. On je naveo da RS nema prostora, smještajnih kapaciteta, novca, niti je spremna da pruži bilo kakvu drugu logistiku.

Dodik je istakao da Evropa zatvaranjem granica pokušava da rješava problem migranata prije nego uđu u EU. – Problem migrantske krize treba promptno da rješava EU, ali je očigledno da u Uniji nema saglasnosti, rekao je Dodik. On je osudio potez Hrvatske u vezi sa zatvaranjem granice sa Srbijom, ocjenjujući to kao nedopustivo i nekorektno, ali i kao mogućnost da BiH bude potencijalni prostor za prolaz migranata. „Vidimo da dobre namjere Srbije da bude korektna u pristupu izbjeglicama, koje su masovno prisutne na skoro cijeloj teritoriji Srbije, govori o tome da to nije uvijek isplativo. Srbija danas ima ogromnu štetu“, istakao je Dodik.

Predsjednik RS je dodao da EU nije korektno reagovala prema Srbiji, koja ničim nije doprinijela migrantskoj krizi, a koja očigledno snosi ogroman teret te krize. „Oni koji su očigledno i uzrokovali takvu migrantsku krizu, dajući političku podršku intervencijama koje su se širile na sjever Afrike i kasnije na Bliski istok, sada, zatvaranjem granica, pokušavaju da spriječe migrante koji bježe od rata.“ On je ocijenio da će zatvorena granica između Srbije i Hrvatske, te zadržavanje putnika i robe, donijeti štetu odnosima dvije zemlje. Dodik je istakao da zatvorenost te granice šteti i privredi Republike Srpske, koja već sada trpi određene probleme. – Naši privrednici gube dane čekajući da se nešto riješi, rekao je Dodik i istakao da očekuje da taj problem bude brzo otklonjen.⁸

ZAKLJUČAK

Izbjeglička kriza na Balkanu još nema direktan uticaj na BiH jer BiH kao krajnja destinacija, barem trenutno nije interesantna izbjeglicama iz Sirije, Iraka i Avganistana. Mada je, u slučaju nepovoljnog razvoja situacije za izbjeglice, i mogućeg preokreta politika zemalja Evropske unije u vezi azilantske politike, vrlo moguća situacija da kao jedinu, ili tek privremenu opciju za azil, izbjeglice budu tražile u BiH.

S takvom mogućom situacijom, BiH, naučena iskustvom zemalja iz regije, jednostavno mora 100% biti spremna na prijem hiljada i hiljada izbjeglica u svakom času. Koordinacija svih nivo vlasti mora biti na najvećem nivou, jer eventualna navala izbjeglica, bez jasne vizije prijema i smještaja istih može, ionako već posrnulu BiH dovesti do ekonomskog kolapsa. Znači, već sada treba imati jasan plan za lokacije eventualnih izbjegličkih kampova, pripremiti već postojeće resurse na prvi val izbjeglica. Projektima pomoći tražiti i ekonomsku i materijalnu pomoć od Evropske unije i drugih međunarodnih organizacija. Uključenje Crvenog krsta, i drugih humanitarnih organizacija u sve projekte pomoći, prijema i smještaja. Uključenje

⁸ Izvor: <http://tuzla.danas.info/2015/09/24/dodik-rs-nema-nista-sa-izbjeglicama/>

građanstva preko lokalnih zajednica. Redovno uključenje svih vrsta medija. Koordinacija svih sigurnosnih službi, totalni angažman policije na svim nivoima, granične službe i vojske, kao i obavještajnih službi (radi eventualnih terorističkih napada ili eventualnog ulaza nekih terorističkih ćelija u zemlju). Saradnja vlasti na svim nivoima, državnim, entitetskim i lokalnim sa jasnom vizijom zadataka i zaduženja koordinacija svih operacija sa zemljama u okruženju zajedno sa Europskom unijom.

Poznavajući naše političare, kao i predstavnike svih ovih organizacija koje bi eventualno bile uključene u ove operacije saradnja je moguća, jer su se građani i njihovi politički predstavnici već znali pokazati zrelo u nekim kritičnim situacijama (poplave 2014. godine). Ali, ipak, veća je mogućnost da će opet najveći dio odgovornosti i najveći teret čitave u vezi eventualne krize preuzeti obični građani. Sve u svemu, neka nam je Bog na pomoći. I nama, i izbjeglicama.

Mario Vranješ
Oktobar 2015.

